

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΠΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 24891/10)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

18 Φεβρουαρίου 2016

Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Μπάκα κατά Ελλάδας.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε δικαστικό τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Mirjana Lazarova Trajkovska, *πρόεδρος*,

Kristina Pardalos,
Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,
Paul Mahoney,
Aleš Pejchal,
Robert Spano,
Pauliine Koskelo, *δικαστές*,
και André Wampach, *βοηθός γραμματέας τμήματος*,
Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 26 Ιανουαρίου 2016,
Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 24891/10) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και με την μία υπήκοος του Κράτους αυτού («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 28 Απριλίου 2010 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).
2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε από τον κύριο Χ. Κολλόκα, δικηγόρο Αθηνών. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, κυρία Κ. Παρασκευοπούλου, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κύριο Δ. Καλόγηρο, δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
3. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ειδικότερα μία παραβίαση του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη (άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης).
4. Στις 3 Νοεμβρίου 2011, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1940 και κατοικεί στην Αθήνα.

A. Η μήνυση που κατατέθηκε κατά της προσφεύγουσας από τον Α.Σ. στις 5 Ιανουαρίου 2003

6. Στις 5 Ιανουαρίου 2003, ο Α.Σ. κατέθεσε μήνυση ενώπιον του εισαγγελέως πλημμελειοδικών Ηλείας κατά της προσφεύγουσας, η οποία ήταν η δικηγόρος του, για υπεξαίρεση, απάτη και απιστία. Ειδικότερα, ο Α.Σ. ισχυριζόταν ότι είχε αναθέσει

στην προσφεύγουσα μία διαφορά εναντίον μιας ασφαλιστικής εταιρείας σχετικά με ένα τροχαίο ατύχημα και ότι η πρώτη συνήψε με την δεύτερη για λογαριασμό του Α.Σ. έναν φιλικό διακανονισμό για ένα ποσό 17 εκατομμυρίων δραχμών (49.889 ευρώ), το οποίο αυτή υπεξείρεσε. Στην συνέχεια, η προσφεύγουσα φέρεται να του δήλωσε ότι είχε εισπράξει 7 εκατομμύρια δραχμές και ότι είχε υπεξαιρέσει 10 εκατομμύρια. Τέλος, ο Α.Σ. υποστήριξε ότι η προσφεύγουσα του είχε δείξει μία απόδειξη που όμως δεν ανέφερε κάποιο ποσό.

7. Το 2004, ο εισαγγελέας αποφάσισε να μην δώσει συνέχεια στην μήνυση. Ο Α.Σ. άσκησε τότε έφεση κατά της διάταξης αυτής και ο εισαγγελέας εφετών της Πάτρας διέταξε την άσκηση ποινικής δίωξης κατά της προσφεύγουσας για «υπεξείρεση αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας» και για πλαστογραφία και χρήση πλαστού.

8. Με βούλευμα της 26 Ιουλίου 2006, το συμβούλιο πλημμελειοδικών Ηλείας παρέπεμψε την προσφεύγουσα σε δίκη ενώπιον του τριμελούς εφετείου πλημμελημάτων Πατρών. Η έφεση της προσφεύγουσας κατά του βουλεύματος αυτού απορρίφθηκε.

9. Με την απόφασή του με αριθμό 17-20/2010 της 25 Ιανουαρίου 2010, το εφετείο πλημμελημάτων Πατρών καταδίκασε την προσφεύγουσα σε ποινή φυλάκισης τριών ετών και έξι μηνών για υπεξείρεση και χρήση πλαστού. Με την απόφασή του με αριθμό 583-584/2010 της 7 Δεκεμβρίου 2010, το πενταμελές εφετείο πλημμελημάτων Πατρών επικύρωσε την καταδίκη αλλά μείωσε την ποινή σε φυλάκιση τριών ετών και τεσσάρων μηνών. Στις 25 Ιανουαρίου 2011, η προσφεύγουσα άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αυτής, αλλά, στις 12 Ιανουαρίου 2012, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτησή της.

Β. Η από 20 Φεβρουαρίου 2004 μήνυση της προσφεύγουσας

10. Στις 20 Φεβρουαρίου 2004, η προσφεύγουσα κατέθεσε μήνυση ενώπιον του εισαγγελέως πλημμελειοδικών Ηλείας κατά τριών ατόμων, μεταξύ των οποίων και του Α.Σ., για ψευδή καταμήνυση, ψευδορκία και δυσφήμιση κατ'εξακολούθηση. Δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής για το ποσό των 33 ευρώ.

11. Στις 3 Ιουνίου 2004, η προσφεύγουσα κλήθηκε να καταθέσει μέσα στο πλαίσιο της προανάκρισης. Στις 28 Ιουνίου 2005, ο ανακριτής κλήτευσε και τα τρία άτομα σε βάρος των οποίων στρεφόταν η μήνυση. Η προσφεύγουσα είχε

γνωστοποιήσει στις αρχές ότι εκκρεμούσε μία διαδικασία σε βάρος της κατόπιν της μήνυσης του Α.Σ.

12. Στις 23 Ιανουαρίου 2006, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Ηλείας ανέστειλε, βάσει του άρθρου 59 του κώδικα ποινικής δικονομίας, την εξέταση της μήνυσης μέχρι την περάτωση της ποινικής διαδικασίας σε βάρος της προσφεύγουσας, δεδομένου ότι η έκβαση της εν λόγω διαδικασίας θα είχε καθοριστική επίπτωση στην τύχη της μήνυσης κατά του Α.Σ. Στις 20 Μαρτίου 2006, ο εισαγγελέας εφετών Πατρών επικύρωσε την αναστολή.

13. Στις 10 Μαΐου 2009, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Ηλείας απέρριψε την μήνυση για τον λόγο ότι τα αδικήματα που αναφέρονταν σε αυτήν και είχαν διαπραχθεί το 2002 και το 2003 είχαν υποκύψει στην πενταετή παραγραφή. Ο εισαγγελέας έκρινε ότι το άρθρο 59 ήταν ένας κανόνας αυστηρότερος για τον κατηγορούμενο σε ό,τι αφορούσε την αναστολή του χρόνου παραγραφής και δεν μπορούσε να εφαρμοστεί αναδρομικά, ήτοι σε πράξεις που είχαν διαπραχθεί πριν την θέση σε ισχύ του νόμου 3346/2005. Κατά συνέπεια, για τις πράξεις αυτές ο χρόνος παραγραφής έτρεχε κανονικά και δεν μπορούσε να ανασταλεί. Σε αντίθετη περίπτωση, η κατάσταση του κατηγορουμένου θα καθίστατο δυσμενέστερη, αφού, κατά τον χρόνο διάπραξης των πράξεων, δεν υπήρχε νόμος που προέβλεπε την αναστολή του χρόνου παραγραφής.

14. Στις 8 Ιουλίου 2009, η προσφεύγουσα άσκησε έφεση κατά της απόφασης της 10 Μαΐου 2009 ενώπιον του εισαγγελέως εφετών Πατρών.

15. Στις 18 Φεβρουαρίου 2010, ο τελευταίος απέρριψε την έφεση και επικύρωσε την παραγραφή των αδικημάτων για τα οποία κατηγορούνταν ο Α.Σ.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

16. Το άρθρο 59 του κώδικα ποινικής δικονομίας (προδικαστικά ζητήματα στην ποινική δίκη), όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο 3346/2005 σχετικά με την επιτάχυνση των διαδικασιών ενώπιον των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, ορίζει:

«1. Όταν η απόφαση σε ποινική δίκη εξαρτάται από άλλη υπόθεση για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, η πρώτη αναβάλλεται ωσότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στη δεύτερη δίκη.

2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 224, 229, 362, 363 του Π.Κ., αν για το γεγονός για το οποίο δόθηκε όρκος ή έγινε η καταμήνυση ή ισχυρίσθηκε ή διέδωσε ο

υπαίτιος ασκήθηκε ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31, 43 παρ. 1 εδ.β'), αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής δίωξης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών.»

17. Η εισηγητική έκθεση του νόμου αριθ. 3346/2005 ανέφερε ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 59 αναστολή της παραγραφής χωρίς χρονικό όριο, κρινόταν αναγκαία διότι η κύρια δίκη, από την οποία εξαρτάτο η έκβαση μιας παρεπόμενης δίκης, καθώς και το ζήτημα του κατά πόσον έπρεπε να ασκηθούν ποινικές διώξεις ή όχι, διαρκούσε συνήθως πολύ.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

18. Η προσφεύγουσα παραπονείται για μία παραβίαση του δικαιώματός της για δίκαιη δίκη διότι η μήνυσή της με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής απορρίφθηκε λόγω παραγραφής των καταγγελλομένων αδικημάτων. Επικαλείται παραβίαση του άρθρου 6 § 1, το εφαρμοστέο απόσπασμα του οποίου έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δίκαιως (...) υπό (...) δικαστηρίου (... το οποίον θα αποφασίση (...)) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

A. Επί του παραδεκτού

19. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι επίδικη διαδικασία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 και ότι η νομολογία *Σιγάλα κατά Ελλάδας* (19754/02, §§ 25-29, 22 Σεπτεμβρίου 2005) έχει εν προκειμένω εφαρμογή, διότι η μήνυση της προσφεύγουσας δεν στόχευε στην προστασία ή στην αποκατάσταση αστικής φύσεως δικαιωμάτων της τα οποία γεννήθηκαν από τα αδικήματα που καταγγέλλονταν με αυτήν, αλλά εντασσόταν στο πλαίσιο της υπεράσπισής της κατά των κατηγοριών της υπεξαίρεσης και της πλαστογραφίας.

20. Η προσφεύγουσα αντιτάσσει ότι, με την κατάθεση της από 20 Φεβρουαρίου 2004 μήνυσής της, δεν στόχευε μόνον στην αποκατάσταση των αστικής φύσεως δικαιωμάτων της αλλά και στην ηθική επανόρθωση της προσβολής της τιμής και της

υπόληψής της ως ατόμου αλλά και ως επαγγελματία. Δεδομένου ότι η απλή μήνυση δεν αρκούσε προς τούτο, είχε δηλώσει επίσης παράσταση πολιτικής αγωγής για την αποζημίωσή της.

21. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το ελληνικό δικαιοσύστημα προβλέπει ότι ο ενδιαφερόμενος που καταθέτει μήνυση με παράσταση πολιτικής αγωγής εισάγει κατ'αρχήν μία δικαστική διαδικασία προκειμένου να επιτύχει από τα ποινικά δικαστήρια μία δήλωση ενοχής και, ταυτόχρονα, μία αποζημίωση, έστω και ελάχιστη (*Perez κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 47287/99, §§ 70-71, CEDH 2004-I, και *Διαμαντίδης κατά Ελλάδας* (déc.), αριθ. 71563/01, 20 Νοεμβρίου 2003). Στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσό για το οποίο η προσφεύγουσα δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής επιβεβαιώνει τον αποζημιωτικό χαρακτήρα της ενέργειάς της. Πρέπει συνεπώς να απορριφθεί η ένσταση του καθ'ύλην απαραδέκτου η οποία προβλήθηκε από την Κυβέρνηση.

22. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, επίσης, ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και δεν προσκρούει κατά τα λοιπά σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Την κηρύσσει συνεπώς παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

23. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η έκβαση της μήνυσης της προσφεύγουσας ήταν εν προκειμένω «προδιαγεγραμμένη» ανεξάρτητα από την παραγραφή των καταγγελλομένων με αυτήν πράξεων και κανένα δικαίωμα αστικής φύσεως δεν είχε γεννηθεί υπέρ της. Υπογραμμίζει ότι ο χαρακτηρισμός των αδικημάτων για τα οποία κατηγορήθηκε η προσφεύγουσα (υπεξαίρεση και νόθευση εγγράφου) αποδείχθηκε τελεσίδικα από το ποινικό εφετείο και δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου. Επομένως, οι πράξεις για τις οποίες αυτή καταδικάστηκε θα παρέμεναν αμετάβλητες όποια και αν ήταν η απόφαση του Αρείου Πάγου. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ο οποίος περιέχεται στην από 2 Φεβρουαρίου 2004 μήνυσή της, ότι οι σε βάρος της κατηγορίες είναι αναληθείς, είναι αβάσιμος. Ακόμη και αν δεν υπήρχε παραγραφή των αδικημάτων τα οποία η προσφεύγουσα αποδίδει στα τρία άτομα που αναφέρονται στην μήνυσή της, οι πολιτικές αξιώσεις της θα είχαν κριθεί αβάσιμες.

24. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, εξαιτίας της φύσης της ποινικής δίκης, η εξέταση των πολιτικών αξιώσεων της πολιτικής αγωγής δεν εξαρτάται από αυτήν. Ο σκοπός της ποινικής δίκης συνίσταται κυρίως στην αντιμετώπιση της δημόσιας

κατηγορίας που εισήγαγε το Κράτος. Η προσφεύγουσα, ως πολιτικώς ενάγουσα και δικηγόρος, είχε την δυνατότητα να διακόψει την παραγραφή καταθέτοντας αγωγή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. Προκειμένου να αποφευχθεί η παραγραφή των καταγγελλθεισών από την προσφεύγουσα πράξεων, θα έπρεπε είτε να εκδοθεί μία τελεσίδικη απόφαση στην διαδικασία κατά της προσφεύγουσας μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2008, είτε να ερμηνευθεί το άρθρο 59 κατά τρόπο που να μην επιβαρύνει την κατάσταση του κατηγορουμένου. Όμως, η έκδοση τελεσίδικης απόφασης εντός της προθεσμίας των πέντε ετών στην διαδικασία σε βάρος της προσφεύγουσας ήταν αδύνατη διότι υπήρξαν δύο εισαγγελικές διατάξεις (μία του εισαγγελέως πρωτοδικών και μία του εισαγγελέως εφετών), δύο παραπεμπτικά βουλεύματα και δύο αποφάσεις (του ποινικού εφετείου στον πρώτο και στον δεύτερο βαθμό).

25. Η προσφεύγουσα βεβαιώνει ότι η έκβαση της μήνυσής της ουδόλως ήταν «προδιαγεγραμμένη» διότι, εφόσον ο Άρειος Πάγος αναιρούσε την απόφαση του ποινικού εφετείου, θα ανέπεμπε σε αυτό την υπόθεση για νέα εξέταση η οποία θα μπορούσε να απολήξει σε αντίθετο του προηγούμενου αποτέλεσμα. Οι δικαστικές αρχές εσφαλμένα ερμήνευσαν το πιο πάνω αναφερόμενο άρθρο 59, όπβς τροποποιήθηκε από τον νόμο 3346/2005 και ανέστειλαν την εξέταση της μήνυσής της, γεγονός που είχε ως συνέπεια την παραγραφή των αδικημάτων που αναφέρονταν στην μήνυσή της και την συνακόλουθη απόρριψή της, στοιχεία τα οποία οδήγησαν στην ευνοϊκή έκβαση της μήνυσης του Α.Σ. εναντίον της. Η παραγραφή αυτή της στέρησε την δυνατότητα να επικαλεστεί ενώπιον των δικαστηρίων που εξέταζαν την μήνυση του Α.Σ. τα επιχειρήματα και τις μαρτυρίες στα οποία στηριζόταν η δική της μήνυση, γεγονός που παραβίασε την ισότητα των όπλων μεταξύ της ίδιας και του Α.Σ.

26. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι δεν έχει οποιαδήποτε ευθύνη για το γεγονός ότι τα δικαστήρια χρειάστηκαν τόσο χρόνο για να αποφανθούν επί της μήνυσης του Α.Σ., ενώ γνώριζαν ότι ο αξιόποινος χαρακτήρας των πράξεων που αναφέρονταν στην δική της μήνυση κινδύνευαν να παραγραφούν. Δεδομένου ότι οι δύο μηνύσεις παρουσίαζαν ταυτότητα των υποκειμένων και συνάφεια των αδικημάτων, οι δικαστικές αρχές όφειλαν να τις εξετάσουν μαζί μετά από συνένωσή τους.

27. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έκαστος διοικούμενος έχει το δικαίωμα να αποφασίσει ένα δικαστήριο σχετικά με κάθε αμφισβήτηση αφορώσα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αστικής φύσεως. Έτσι το άρθρο 6 § 1 καθιερώνει το

«δικαίωμα σε δικαστήριο», του οποίου το δικαίωμα πρόσβασης, ήτοι το δικαίωμα προσφυγής σε πολιτικό δικαστήριο συνιστά μόνον μία όψη (*Prince Hans-Adam II de Liechtenstein κατά Γερμανίας* [GC], αριθ. 42527/98, § 43, CEDH 2001-VIII). Το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο δεν είναι εν τούτοις απόλυτο: δεδομένου ότι από την ίδια την φύση του απαιτεί μία ρύθμιση από το Κράτος, μπορεί να τεθεί υπό περιορισμούς, οι οποίοι πάντως δεν μπορούν να περιορίσουν την πρόσβαση κατά τρόπο ή σε βαθμό ώστε το δικαίωμα να θιγεί στην ίδια την ουσία του (*Γούσης κατά Ελλάδας*, αριθ. 8863/03, § 33, 29 Μαρτίου 2007).

28. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι είχε ήδη την ευκαιρία να αποφανθεί επί ενός ζητήματος παρομοίου με αυτό που τίθεται εν προκειμένω, στην απόφασή του *Αναγνωστόπουλος κατά Ελλάδας* (αριθ. 54589/00, § 32, 3 Απριλίου 2003). Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

« (...) όταν η εσωτερική έννομη τάξη προσφέρει ένα ένδικο μέσο στον διοικούμενο, όπως η κατάθεση μήνυσης με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής, το Κράτος έχει την υποχρέωση να μεριμνά ώστε αυτός να απολαμβάνει των θεμελιωδών εγγυήσεων του άρθρου 6. Εν προκειμένω, ο προσφεύγων είχε υποβάλει ένα αίτημα αποζημίωσης 15.000 δραχμών, γεγονός που συνιστά ένα [αίτημα] το οποίο τα ποινικά δικαστήρια εξετάζουν σε κάθε περίπτωση χωρίς να υποχρεούνται να παραπέμπουν στα πολιτικά δικαστήρια. Ο προσφεύγων είχε λοιπόν την νόμιμη προσδοκία να αναμένει ότι τα δικαστήρια θα αποφανθούν επί αυτού του αιτήματος αποζημίωσης, είτε με τρόπο ευνοϊκό είτε όχι. Η καθυστέρηση με την οποία οι διωκτικές αρχές χειρίστηκαν την υπόθεση, η οποία επέφερε την παραγραφή των επιδίκων αδικημάτων και, κατά συνέπεια, την αδυναμία του προσφεύγοντος να επιτύχει την κρίση επί του αιτήματος αποζημίωσής του, στέρησε από τον τελευταίο ένα δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο.»

29. Επίσης, το Δικαστήριο διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 (δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο) σε πολλές υποθέσεις στις οποίες η παύση της δίωξης και η συνακόλουθη μη εξέταση μιας δήλωσης παράστασης πολιτικής αγωγής οφείλονταν στην έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους των αρχών (πιο πάνω αναφερόμενη *Γούσης*, §§ 34-35, *Atanasova κατά Βουλγαρίας*, αριθ. 72001/01, §§ 34-47, 2 Οκτωβρίου 2008, *Dinchev κατά Βουλγαρίας*, αριθ. 23057/03, §§ 40-52, 22 Ιανουαρίου 2009, *Tonchev κατά Βουλγαρίας*, αριθ. 18527/02, §§ 50-53, 19 Νοεμβρίου 2009, και *Boris*

Stojanovski κατά πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, αριθ. 41916/06, §§ 56-57, 6 Μαΐου 2010).

30. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η πολιτική αγωγή την οποία εισήγαγε η προσφεύγουσα ταυτόχρονα με την μήνυσή της στις 20 Φεβρουαρίου 2004 έμεινε σε εκκρεμότητα ενώπιον των αρμοδίων δικαστικών αρχών μέχρι τις 10 Μαΐου 2009 πριν διαπιστώσει ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Ηλείας, δυνάμει της εφαρμοστέας νομοθεσίας, την παραγραφή των αδικημάτων που αναφέρονται στην μήνυση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, στις 23 Ιανουαρίου 2006, ο εισαγγελέας εφετών Πατρών αποφάσισε να αναστείλει, στην βάση του άρθρου 59 του κώδικα ποινικής δικονομίας, η εξέταση της μήνυσης της προσφεύγουσας μέχρις ότου περατωθεί η ποινική διαδικασία, η ανοιγείσα εναντίον της κατόπιν της μηνύσεως του Α.Σ., με μία τελεσίδικη απόφαση, διότι η έκβαση της διαδικασίας αυτής θα είχε καθοριστική επίπτωση στην τύχη της εν λόγω μήνυσης.

31. Στις 10 Μαΐου 2009, απορρίπτοντας την μήνυση λόγω παραγραφής, ο εισαγγελέας υποστήριξε ότι το άρθρο 59 συνιστούσε αυστηρότερο νόμο για τον κατηγορούμενο σε ό,τι αφορούσε την αναστολή του χρόνου παραγραφής και δεν μπορούσε να εφαρμοστεί αναδρομικά, ήτοι για πράξεις που διαπράχθηκαν πριν από την θέση σε ισχύ του νόμου 3346/2005 ο οποίος τροποποίησε το άρθρο αυτό (πιο πάνω παράγραφοι 16-17). Ο εισαγγελέας υπογράμμισε ότι για τις πράξεις αυτές, όπως ίσχυε και για τα αδικήματα που αναφέρονται από την προσφεύγουσα στην μήνυσή της, ο χρόνος παραγραφής έτρεχε κανονικά και δεν μπορούσε να ανασταλεί όπως το προέβλεπε το άρθρο 59 στην τροποποιημένη εκδοχή του.

32. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι το άρθρο 59 προβλέπει ότι, όταν η απόφαση σε μία ποινική δίκη εξαρτάται από μία άλλη υπόθεση για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη, η πρώτη αναστέλλεται μέχρις ότου εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση στην δεύτερη δίκη. Αν και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Ηλείας αποφάσισε να αναστείλει την εξέταση της μήνυσης της προσφεύγουσας, εν τούτοις αποφάσισε μετά από πέντε χρόνια να μην συνεχίσει την εξέταση της μήνυσης αυτής λόγω παραγραφής, ορίζοντας τους λόγους προς στήριξη της απόφασής του. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, κατ'αρχήν, οι εθνικές αρχές, και ειδικότερα τα δικαστήρια, έχουν την ευθύνη να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν το εθνικό δίκαιο. Ο ρόλος του περιορίζεται στον έλεγχο της συμβατότητας προς την Σύμβαση των αποτελεσμάτων της εν λόγω ερμηνείας και, εκτός αν η αξιολόγηση εκ μέρους των αρχών αποκαλύπτει προφανή αυθαιρεσία, αυτό δεν είναι αρμόδιο να αμφισβητήσει την

γενόμενη από τα δικαστήρια αυτά ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας (*Ferreira Santos Pardal κατά Πορτογαλίας*, αριθ. 30123/10, § 42, 30 Ιουλίου 2015). Έπεται ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να ελέγξει τον τρόπο με τον οποίο εν προκειμένω ο εισαγγελέας ερμήνευσε και εφάρμοσε το άρθρο 59 στις 10 Μαΐου 2009, πολύ περισσότερο αφού αυτή η ερμηνεία δεν ήταν αυθαίρετη ή παράλογη.

33. Προς τούτο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το άρθρο 59 δεν προβλέπει χρονικό όριο ως προς την αναστολή της παραγραφής. Εν τούτοις, κηρύσσοντας παραγεγραμμένα τα αδικήματα που καταγγέλλονται από την προσφεύγουσα στην μήνυσή της, ο εισαγγελέας δεν απέβη τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Αυτός αιτιολόγησε μόνον την απόφασή του με το γεγονός ότι δεν είχε εφαρμογή στις επίδικες πράξεις δεδομένου ότι αυτές διαπράχθηκαν πριν από την θέση σε ισχύ του νόμου 3346/2005 που τροποποίησε το άρθρο αυτό.

34. Το Δικαστήριο θεωρεί σε κάθε περίπτωση ότι η απόφαση επί της μήνυσης η οποία κατατέθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2003 από τον Α.Σ. κατά της προσφεύγουσας θα είχε καθοριστικές συνέπειες επί της μήνυσης που άσκησε η προσφεύγουσα στις 20 Φεβρουαρίου 2004 κατά του Α.Σ. Η προσφεύγουσα παραπέμφθηκε σε δίκη στις 26 Ιουλίου 2006 και η καταδίκη της για τις καταγγελλθείσες με την μήνυση του Α.Σ. πράξεις θα είχε οπωσδήποτε συνέπειες για την μήνυση της τελευταίας, ιδιαίτερα με την αφαίρεση οποιασδήποτε αξιοπιστίας από τις καταγγελλόμενες από την ίδια πράξεις. Εξάλλου, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας στην μήνυσή της κατά του Α.Σ., οι σχετιζόμενοι με την ψευδή καταμήνυση, την ψευδορκία και την δυσφήμιση, αποτελούσαν αναμφίβολα τμήμα της υπερασπιστικής γραμμής η οποία παρουσιάστηκε στην πρώτη διαδικασία που είχε εισαχθεί από τον τελευταίο εναντίον της. Η προσφεύγουσα είχε τότε την ευκαιρία μέσα στο πλαίσιο αυτής της πρώτης διαδικασίας να προβάλει τα επιχειρήματά της, τα οποία κατά τα φαινόμενα δεν έπεισαν το ποινικό εφετείο της Πάτρας που την καταδίκασε με την απόφασή του στις 25 Ιανουαρίου 2010.

35. Το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι, με την απόρριψη της μήνυσης με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής της προσφεύγουσας, οι αρμόδιες αρχές δεν παραβίασαν εν προκειμένω το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή,
2. *Αποφαίνεται* ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 18 Φεβρουαρίου 2016, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

André Wampach

Γραμματέας

(υπογραφή)

Mirjana Lazarova Trajikonvska

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2016

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος